

Koeien met vree tvermogen

Mattie G-zoon Orcival koppelt goede productie aan duurzame eigenschappen

Internationaler kan het bijna niet. De genen van de koefamilie achter de nieuwe stier vader Orcival liggen verspreid in de Verenigde Staten, Canada en Frankrijk. De proefstierdochters van de Mattie G-zoon bewijzen zich in Nederland als prettige ligboxenstalkoeien.

We waren op zoek naar echt grote showkoeien. We waren jong en wild, wilden keuringen winnen en dachten dat we daarvoor de grootste koeien nodig hadden. Zodoende kwamen we uit bij het bedrijf van Tom Piersiak in Brooks, in de Amerikaanse staat Maine, waar we de koe Golden-Knob Mark Darian kochten. Zo begint de speurtocht naar de achtergronden van de koefamilie achter de stier Orcival CV en aan het woord is melkveehouder Bill McDonald uit de plaats Mont-eagle, in de Oost-Canadese staat New Brunswick. Hij kocht eind jaren tachtig de overgrootmoeder van Orcival, de Mattie G-zoon die sinds de jongste indexdraai in de top van de DPS-lijst staat.

'Tom Piersiak liet ons destijds allerlei koeien zien, maar we vonden ze allemaal te klein. Ik weet nog dat hij ten slotte zei: "Julie willen een grote koe, dan krijgen jullie een grote koe", en dat hij ons meenam naar zijn buurman. Daar stond Darian. We waren meteen verkocht. Ik had in mijn hele leven nog nooit zo'n grote, imponerende koe gezien. Darian was gitzwart, had een kruishoogte van 160 cm en een enorme middenhand.'

Vreetvermogen

Tom Piersiak uit de Amerikaanse staat Maine kreeg naamsbekendheid omdat hij de topindexkoe Walkup Bell Lou Etta naar zijn stal haalde, de stammoeder van onder meer Lord Lily. Lou Etta zorgde ervoor dat Arie Knol, destijds nog in dienst van de firma Dekker maar tegenwoordig voor Genes Diffusion werkzaam, naar de High Sightsstallen van Piersiak kwam. 'Ik contracteerde Lou Etta met Steady Spiper, maar was zo onder de indruk van Golden-Knob Mark Darian dat ik van haar Ned

Boyembryo's bestelde. Darian was gewoon een kast van een koe met prima papieren', vertelt Knol, die de embryo's naar

Moeder Mandarine (v. Esquimau), 92 punten. Productie derde lijst: 305 10.967 3,97 3,35

Frankrijk verscheepte. Darians moeder was een 85 punten ingeschreven Conductordochter, terwijl haar grootmoeder een met 83 punten ingeschreven dochter was van Wayne. Tom Piersiak had Darian gekocht in de staat Michigan waar de koefamilie al generaties lang huisde in de stallen van George Hazel en Kevin Kirk. In Frankrijk resulteerden de embryo's uit Darian in een vaarskalf dat de naam Ermine meekreeg en op een veiling werd verkocht aan Bernard Coatmelleck, een melkveehouder uit Bretagne en voorzitter van de fokkersgroep Centre Bretagne Holstein

(CBH). Hij vertelt trots over zijn aankoop. In zijn stal groeide Ermine namelijk uit tot een met 92 punten ingeschreven koe die pas op tienjarige leeftijd werd afgevoerd. 'Het was een koe met een diepe ribbenpartij. Ze maakte lijsten met hoge gehalten', vertelt Coatmelleck. Hij spoelde Ermine met Blackstar, wat resulteerde in drie dochters. Een eigen dracht van Esquimau leverde Mandarine op. Zij kreeg net als haar moeder Ermine 92 punten. 'De koefamilie blinkt uit in ribdiepte en vreetver-

mogen', meldt Melleck. 'Uit Mandarine hebben we een Herodiendochter die met haar huidige 77 punten Inel hoog scoort in de Franse koe-indexen. Zij gaf onlangs 61 kg melk bij de melkcontrole, terwijl er aan het voerhek een compleet rantsoen ligt voor 35 kg melk. Ze staat altijd te vreten en zet alles om in melk met goede gehalten.' De Herodiendochter Ortega is een halfzuster van de stier Orcival. Ze heeft zonen van Manat en Dutch Boy bij verschillende Franse KI-organisaties. De combinatie Mattie G met Mandarine leverde de stier Orcival op. 'Mattie G was een

populaire stier destijds, dat was de voornaamste reden voor de combinatie', meldt Coatmelleck. Orcival CV werd het resultaat, waarbij het CVM-gen afkomstig moet zijn van moedersvader Esquimau. Coatmelleck heeft moeder Mandarine nooit op CVM onderzocht. Na lang nadenken meldt hij toch een klein negatief puntje over zijn favoriete koefamilie in de stal. 'Het enige probleem in onze stal is dat ze maar weinig embryo's leveren.'

Halfzus Ortega (v. Herodien), 89 punten. Productie tweede lijst: 305 12.012 4,50 3,57

Langleefbaarheid

Terug naar Amerika, waar ook Tom Piersiak moeite had met de vruchtbaarheid van Orcivals overgrootmoeder Darian. Toen de embryotransplantatie weinig meer opleverde verkocht hij haar aan Bill McDonald. 'Op het moment dat we haar kochten stond ze al meer dan een jaar droog', vertelt McDonald. 'Ze had 88 punten in de VS en we besloten haar op de eerste de beste show in onze buurt in Canada te showen in de rubriek voor droge koeien. Dat was

meteen een succes: ze won en kreeg veel bekijks. Steeds vroegen mensen of we haar van haar standplaats wilden halen en of ze naast haar mochten staan om te zien hoe groot ze was.' McDonald showde haar een aantal maal en besloot haar te spoelen. 'Ze had 32 embryo's van Prelude, maar er was er maar één bevrucht.' McDonald had geluk, want het embryo sloeg aan en resulteerde in Windybrook Prelude Dawn. 'Ze is mijn beste koe', vertelt McDonald onomwonden. 'Ze is de baas in de kudde, laatrijp en erg melktypisch. Als vaars kreeg ze 80 pun-

Orcival (v. Mattie G), 111 totaal exterieur Fokw.: 1465 +0,04 +0,04 334 DPS 106 DU

ten, en ieder jaar kreeg ze er een paar punten bij. Na zes keer afkalven werd ze excellent. Dawn is inmiddels drachtig van haar achtste kalf en produceerde al ruim 87.000 kg melk.

Betrouwbaarheid

McDonald wist dat in Frankrijk een Ned Boyhalfzuster van zijn Dawn excellent was verklaard, maar was verrast te horen dat hij met Dawn familie van de stier Orcival op stal had. Orcival werd in Nederland door Genes Diffusion getest en zal in totaal ongeveer 55 dochters in zijn index krijgen. Verkoopleider Paul Koerhuis vertelt dat van Orcival 500 doses proefstiersperma werden ingezet. 'Destijds hebben we een proefopgezet naar het meest ideale aantal uit te zetten doses. Van Orcival hebben we daarom een minder groot aantal verspreid. Inmiddels testen we op jaarbasis tien stieren en we zetten van elk 1000 doses weg.' De meeste dochters van Orcival zijn aan de melk en de betrouwbaarheid van de fokwaarde voor DPS zal niet veel verder toenemen dan de huidige 71 procent. Volgens Koerhuis is dat geen probleem. Hij omschrijft Orcivaldochters als solide, persistente boerenkoeien met prima beenwerk. 'Ze zijn goed ontwikkeld, niet zo extreem als zijn koefamilie, en ze hebben gezonde, goed aangesloten uiers. Vooral in beenwerk van het achteraanzicht en kruisbreedte zijn ze sterk.' De bovengemiddelde scores voor gezondheidskenmerken, behalve voor afkalfgemak, zijn opvallend. 'De goede duurzaamheidskenmerken en dat spiertje extra hebben ze vast van Mattie G geërfd', denkt Koerhuis. Vanwege het CVM-gen zal Orcival bewust ingezet moeten worden. 'Met Orcivaldochters zul je misschien niet meteen voor op de keuring lopen, maar het zijn gewoon hard werkende, onopvallende en eerlijke ligboxenstalkoeien.'

Jaap van der Knaap

